

FOAIE

pentru

MINTE, INIMA shi LITERATURA.

№. 19.

Dumineca 5. Maju.

1840.

Іспіокъла 1)

ДОМНУЛАШІ СТЕФАН ВЕД ЧЕЛ МАРЕ 2).

КЪ МИЛА ЛШІ ДЪМНЕЗЕШ НОШ СТЕФАН ВЕД.
ДОМНІТОРІШ ЦЪРІІ МОЛДОВІІ.

ФАЧЕМ ЦІРЕ КЪ АЧАСТЪ КАРТЕ А НОА-
СТРЪ ТЪТЪРОР ЧЕ ВОР КЪШТА ПЕ АЖНСА, САШ
ЧЕТИНДЪО ВОР ЛЪШІ — КЪ ІАТЪ КРЕДІНЧОС
БОРІША НОСТРЪ Д. 3) КРАСНЪШ, ШІ Д. ЖЪР-
ЖА НЕКОРЕКЪ, АШ ВЕНІТ АНАІНТЪ НОАСТРЪ

1). ЯША НЪМІМ НОШ МОЛДОВЕНІІ ХОТЪРЪРІ-
ЛЕ ДОМНІТОРІЛОР ДАТЕ ПЪНЪ ПЕЛА ЦІШЪ-
ТАТЕ А СЪТЕІ XVIII, КЪЧ, ЧЕЛЕ ДЕЛА
ДОМНІТОРІІ ГРЕНІШІ ПЪНЪ АСТЪШІ ЛЕ НЪ-
МІМ ХРІСОАВЕ — ІАР ДОКУМЕНТЪРІЛЕ ВЕКІ
АН АВОЩЕ, ЛЕ ЗІЧЕМ ШРІЧЕ.

2). ТРАДЪЧЕРК АЧЕСТЪІ ІСПІОК О АМ ЛЪАТ
ДЕЛА Д. СПАТАРІШ МІХАЛАКІ ХОЛКАН, ПРО-
ПРІЕТАРІША МОШІЛОР КЪПРІНСЕ ПРІН ТЪЖН-
СА. ЯМ ВЪЗЪШТ ШІ ОРІГІНАЛЪА СКРІС ПЕ
ПЕРГАМЕНТ АН ЛІМЕА ЧЕА ВЕКІ ВЪЛЪГЪРЕАСКЪ-
ШІ КЪ О ПІЧЕТЕ МАРЕ ЛЕГАТЪ АНТЪРЪМ ГЪІ-
ТАН ДЕ МЪТАСЪ РОШІЕ ШІ ВЪНЪТЪ; АНСЕ
МЪРТЪРІСЕК АДЕВЪРЪА: КЪ НЪМАШ АНЪКЪ-
НЪШТ ВРЕМК А ОКЕРВА КЪ ДЕ АМЪРЪНТЪА
ТРАДЪЧЕРК КЪ ОРІГІНАЛЪА.

3) АН ОРІГІНАЛ ТРЕКЪЕ СЪ ФІЕ ПАН.

ШІ АНАІНТЪ ТЪТЪРОР БОРІЛОР НОШРІ, ШІ АШ
ПЪРЪТ ПЕ САЪГА НОАСТРЪ ХЪСІН ШІ ПЕ СО-
ЦІА ЛШІ МАРІШКА ФАТА ЛШІ ІОН МЪНТЪКЪШ,
ПЕНТЪРЪ САТЪА ШРВІКОЛЕСА ШІ СТРОІНЦІІ ШІ
МОЛНІЦА; ШІ АШ АРЪТАТ ШІ ШН ІСПІОК ЧЕ
ЛАШ АВЪТ ДІМА НЕГЪРЪ ДЕЛА МОШІІ НОШРІ
ІЛІЕШ ШІ СТЕФАН ВЕД. 4). ІАР ХЪСІН ШІ
СОЦІА ЛШІ МАРІШКА, АШ ЗІС: ШІ НОШ АВЕМ
ІСПІОК ВЕКІШ ДЕЛА АЛІКСАНДЪРЪ ВЕД. ЧЕЛ ВЪ-
ТЪЖН, ДАТ ПЪРІНТЕЛЪШ НОСТРЪ ЛШІ ІОН МЪН-
ТЪКЪШ, ІНЕПОТ ЛШІ ОНЪФРЕІШ, ШІ СЪ АФЛЪ
ЛА МЪНА ПРЕОТЪЛАШІ РЪСЪСКЪ 5) ЧЕ ІЕСТЕ АН

4). ДЕ АІЧК СЪ АДЕВЕРЕЩЕ: КЪ СТЕФАН ЧЕЛ
МАРЕ, ФІША ЛШІ БОГДАН ВОДЪ, АШ ФОСТ
КЪ АДЕВЪРАТ НІПОТ ФРАЦІЛОР ІЛІЕШ ШІ
СТЕФАН ВОЕВОЖІ, ФІІ ЛШІ АЛІКСАНДЪРЪ ЧЕЛ
МАРЕ, ІАР НЪ ПРЕКЪМ АШ СКРІС ШНІІ ДІН
ІСТОРИЧІ. — КРОНИКАРІІ МОЛДОВЕНІІ ПРІН
ТІТАШ ДЕ БЪН ДАТ ШНОРА ДІН ДОМНІТО-
РІІ АЧЕСТІІ ЦЪРІІ, АНЦЪЛЪЕКЪ МАРЕ.

5). АЧЕСТ ПРЕОТ РЪСЪСКЪ МАШ АНДЕМНАТ
МАІ МЪАТ АДА ЛА ЛЪМІНЪ ІСПІОКЪА ДЕ
ФАЦЪ. — БІНЕ, ДІН ІСТОРИА МОЛДОВІІ СЪ
КЪЛІЦІ КЪ АНЪКЪ ПЕЛА АНФІІНЦАРЪ АЧЕСТЪІ
СТАТ СЪ АФЛА РЪШІ *) ПЕЛЪЖІТЪ ОШЪАВЪ,
ПРІН ШРМАРЕ ДАР ШІ ПЕ ВРЕМК ЛШІ СТЕ-

О мѣлаіме де документѣри де ачестѣ сѣ афлз ан Молдова; маі ніч о мошіе нѣ есте каре сѣ нѣ дѣвз кѣтѣва Іспісоаче саѣ Хрісоаве орігінале ші копії. — Ын непрецѣит ісвор ар фі пентрѣ історіа ачестіі цѣрї, дакѣ сар депрїнде дд. Пропріетарї але да ла лѣмінз прїн фоліе пѣблїче.

Ідеї раріодїче.

4.

(Ампозрѣціа Вегетабїлз)

Аїча се нѣмѣрѣ ачелѣ трѣпѣрї пѣмѣнтѣшї, каре ле нѣмім планте. Ачестѣ трѣпѣрї сѣнт вїї, кѣчї креск прїн хранз дїн лонтрѣ шї се аммѣлѣсск де сіне. — Се деосебеск де анімале прїн сімціре, шї мїшкарѣ де воїс, фіїнд кѣ плантеле сѣнт легате делокѣла ан каре креск, шї нѣ аѣ дѣвзратѣ сімціре; кѣмкѣ плантеле сімцеск не доведѣше флорѣ соарелѣшї, карѣ тот дѣпѣ соаре се антоарче, шї алте планте каре кѣтрѣ сѣрѣ, саѣ кѣнд ва се ѣрмѣзѣ врѣмерѣ, еле се анід, алтеле се мїшкѣ кѣнд ле атїнѣе. Организациа плантелор есте фолрте сімплз, ашіждерѣ шї храна лор, еле се хрѣнеск дїн апа, карѣ о сѣг прїн фрѣнзе дїн аер, шї прїн рѣдѣчїнеле сѣцїрї дїн пѣмѣнт. — Челе маї мѣате, маї вѣртос ачелѣ, каре се афлз ан цїнѣтѣрїле, фрїгѣроасе тоамна ланѣдѣз фрѣнза; плантеле, каре креск ан цїнѣтѣрїле кѣладѣроасе, нѣ сѣнташа сѣпѣсе екімѣврїї фрѣнзїї, фіїнд кѣ челе маї мѣате планте маї бїне раѣдѣз кѣладѣра декѣт фрїгѣла. — Ынеле планте кѣтрѣ сѣрѣ се

лѣнѣгѣсск, адекѣ слобод фрѣнзеле ан жос, шї араѣз ѣн сомн пентрѣ цїнѣрѣ лор де ліпѣз. — Плантеле аѣ а сале осебїте сѣкѣрї, дїн каре ѣнеле сѣнт лѣптоасе шї арѣтѣоаре, лѣптѣка, лѣптеле кѣнѣлѣшї, алїорѣ, алтеле сѣнт клѣїоасе, бїшїнѣ, прѣнѣ, пѣресекѣ; ѣнеле даѣ камфор, манѣз, фѣїнѣз, чарѣ, каазѣм, захар, ш. а. — Прѣт сїрѣ плантелор се фаче саѣ прїн сѣмѣнѣе (сімѣрї) саѣ прїн лѣптїрї, саѣ прїн олѣтѣїт; — моартѣ плантелор ѣрмѣзѣ прїн лѣнѣндарѣ васелор пѣрѣтѣоаре де сѣкѣрї, саѣ прїн алте пѣторї стрїкѣтѣоаре дїн афарѣ. Віаѣа лор есте деосебїтѣ, кѣчї ѣнеле трѣїеск нѣмаї о вѣрѣ, алтеле дої ані, алтеле маї мѣлѣї ані, ѣнеле сѣте де ані.

Плантеле се ампарт де обїе ан маї мѣате фамїлії, адекѣ: ан арборї, ан тѣфе, ан чапе, ан еѣрѣїане, ан іерѣврї, ан трестїї, ан філіче (фѣрѣга) ан мѣшкї шї ан чїспѣрѣї. Челе чїнчї де наїнте се нѣмеск шї фанерогаме, саѣ кѣ флорї вѣзѣте, челе трї де пе ѣрмѣз крїптогаме саѣ кѣ флорї (пѣрѣїле трѣїтоаре) лѣкѣнес.

Чѣ де кѣпетенїе фамїліе есте а арборїлор, прїн каре се ацелѣг ачелѣ планте, акѣрора трѣнкї, рамѣрї шї рѣдѣчїнї сѣнт лѣмноасе — ачестѣ се ампарт іарѣшї ан ѣ класе, адекѣ: ан арборї де грѣдїнѣ, саѣ помї, шї ан арборї де пѣдѣре саѣ копачї. Ачѣшѣ де пе ѣрмѣз іарѣшї сѣнт саѣ фрѣнѣшї, саѣ спїношї (акошї). Чѣї фрѣнѣшї се нѣмеск ачїа, карїї тоамна лѣра фрѣнзеле, шї дѣкѣ се таїе трѣнкїѣ, дїн рѣдѣчїна лѣї іарѣшї вреск лѣсгарї; чѣї спїношї (вразїї) нѣ лѣра спїнїї, саѣ фрѣнзеле лор челе спї-

ноасе тоамна, ши трънкѣзатъ тзѣатъ нѣмаѣ аз-
стърѣще.

Тѣѣ нѣмѣм ачелѣ планте, каре маѣ мѣла-
че трънкѣзрѣ лемноасе дѣн рѣдзчѣна са
мжнз, ши сжнт маѣ мѣчѣ де кѣт арборѣи.
Алѣнз, гѣтжѣз, порѣнѣз.

Бѣрѣѣане нѣмѣм ачелѣ планте, акзрора
трѣп анлазѣнтрѣ нѣ есте лемнос, ши акзрора
сѣкоасе ши моѣ пѣрѣцѣ сжнт акоперѣте де
фѣбре тарѣ ши ѣапене. Бозѣ, кѣкѣта, сп.

Чепе нѣмѣм ачелѣ планте акзрора рѣ-
дзчѣнз есте чепоасе. Аѣз (ѣстѣроѣс) чѣ-
па, проѣ сп.

Іерѣѣрѣ се нѣмѣск плантеле, каре аѣ
паѣ лѣнѣи нодѣроасе, ши ан лѣзѣнтрѣ го-
ле. Іарѣа, фѣнз, грѣз, овѣсѣ сп.

Трѣстѣ се зѣк ачелѣ планте, каре дѣн
о рѣдзчѣнз ѣенѣнкѣатз (нодѣроасѣ) маѣ
мѣлате фѣре нодѣроасе, ши вѣртоасе сло-
бод. Трѣстѣа, нѣпѣрѣгѣ, трѣстѣа де захар.

Фѣлѣче, саѣ фѣрѣгѣрѣ се нѣмѣск план-
теле, каре нѣ аѣ трънкѣз, чѣ фѣрѣнз дѣн
рѣдзчѣнз крѣще. Фѣрѣга.

Мѣшкѣ се нѣмѣск плантеле каре пе-
сте аѣтеле крѣск, ши се хрѣнѣск дѣн ачѣ-
стѣ, мѣшкѣ, ѣрѣкѣлѣнѣа.

Чѣперѣлѣ сжнт планте кѣроасе, кѣ-
носѣкѣте. Чѣперѣлѣ, вѣреѣѣ, бѣшѣна ка-
лѣлѣ.

Вѣстѣтѣла дѣне ампарте плантеле дѣ-
нз фѣреле флорѣлор родѣтоаре ан 25 де
класе, каре ан ботанѣкз аѣ фолоѣла лор.
— Ноѣ ле вом анпѣрѣцѣ дѣнз фѣрѣ пѣ-
мжнтѣлаѣ нострѣ, ши дѣнз клѣмз ан 17
реѣлоане, саѣ ѣнѣгѣтѣрѣ, дѣн каре фѣеѣка-
ре кѣ мѣлѣцѣмѣ плантелор дѣкаре сжнт
лѣзѣѣте се дѣосѣбѣще. Дѣн ачѣстѣ реѣ-
сѣне фаче вѣропа нѣмаѣ жѣмѣтѣте. — Нѣ-
мѣзрѣла плантелор ѣропѣнѣшѣ пѣнз акѣма
кѣносѣкѣте се сокотѣще пѣсте 10,000 де

спѣѣѣ. Дѣнз скара лѣѣ Перѣоон се нѣмѣ-
рѣ ан тот пѣмжнтѣла 21,000 де планте
(спѣѣѣ) афѣрѣ де крѣптогаме дѣн каре пѣ-
нз ла 6,000 сжнт кѣносѣкѣте. — Дѣнз
Хѣмѣолд Грѣѣѣ ши Ромѣнѣѣ аѣ кѣносѣкѣт
нѣмаѣ 1,400 де спѣѣѣ. Дѣне аѣ дѣскрѣс
ан ан. 1765—7,500 де спѣѣѣ, Мѣч-
чаѣ ан. 1784 аѣ дѣскрѣс 9,000. Перѣоон
ан ан. 1806- 27,000 дѣнз Хѣмѣолд
сжнт пѣнз ан врѣмѣ лѣѣ 44,000 де
спѣѣѣ кѣносѣкѣте. Дѣнз Робѣрт Бронѣ аѣ
фост нѣмѣзрѣла плантелор лѣѣ кѣносѣкѣте
37,000. Хѣмѣолд анпарте плантеле са-
ле дѣн каре 6,000 сжнт крѣптогаме, ѣарѣ чѣле
38,000 фѣнерогаме, аша: ан вѣропа 7,000;
ан Аѣѣа стѣмпѣратз 1,500; ан Аѣѣа ѣ-
квѣнокѣѣалз ши ан остроавеле вѣчѣне 4,500:
ан Аѣрѣка, 3,000 ан Аѣерѣка стѣмпѣра-
тз 4,000. Ан Аѣерѣка ѣквѣнокѣѣалз 13,000;
ан Холѣнда, ши вѣчѣнеле остроаве 5,000.
— Ан ѣнѣгѣтѣрѣле де Поли маѣ апропѣ,
адѣкз ан Спѣѣбергѣ, ши Гроенландѣ нѣ-
мѣзрѣла фѣлѣрѣмеѣ плантелор нѣ трѣче пѣсте
30, ши крѣще тот трѣпѣт, кѣчѣ ан Ла-
понѣа се афлз 534, ан Гелѣнѣа 553, ан
Свѣѣѣа 1,300. ан мѣжлѣкѣла вѣропѣѣ
2,000; ан Пѣмонѣт 2,800; ан Іѣмаѣка
4,000. — Трѣбѣе ѣзѣат ан сѣмѣз, кѣм-
кз анзѣѣѣмѣ маѣ марѣ скѣмѣаре адѣче
плантелор, дѣкѣт лѣѣѣѣмѣ ѣеогрѣфѣкз, кѣчѣ
есте доведѣт, кѣмкз ан анзѣѣѣмѣ де
2—3000 де стѣнѣѣнѣ ан провѣнѣѣлѣ чѣ-
ле маѣ кѣлѣдѣроасе маѣ марѣ скѣмѣаре пѣ-
тѣмѣск плантеле, дѣкѣт ан лѣѣѣѣмѣ де
600 де мѣле. Хѣмѣолд ѣарѣшѣ аѣ афлат
кѣмкз плантеле ан Аѣерѣка мѣрѣдѣоналз
антрѣ о аннзѣѣѣме де 900 де стѣнѣѣнѣ,
пѣсте анзѣѣѣмѣ ѣнде ан мѣнѣѣѣ пѣренѣѣ
ши аѣпѣ вѣѣѣтѣѣѣа аѣ анѣѣѣѣт, крѣск. —
Дѣнз Окѣн се сѣе нѣмѣзрѣла плантелор пѣ-

НЗ ЛА 80,000. АНСЗ НІЧІ АІЧЕА АЇ АЖВНС
СКАРА ЛОР ВАРФЛА, КЗЧІ ШІ АН АЧЕЛЕА
ЦІНЪТЪРІ ВНАГ БОТАНІЧІІ ГАНДЪЇ А ФІ ЧЕР-
ЧЕТАТ ТОАТЕ СПЕЦІАЛЕ КЪ ДЪ МЪРЪНТЪЛА,
АН ТОТ АНЪА СЕ АФЛЪЗ НОЪЗ, ШІ НОЪЗ ПЛАН-
ТЕ НЪМЪРЪЛА ПЛАНТЕЛОР НЕЧЕРЧЕТАТЕ ТРЕБЪЕ
КЪ МЪЛАТ СЕ ФІЕ МАЇ МАРЕ, ДЕ КЪТ АЧЕЛОР
ЧЕРЧЕТАТЕ. ЪНІІ ЗІК, КЪМКЪ ПЪНЪЗ ЛА 120,000
ДЕ СПЕЦІІ АР ФІ ДІНТРЕ ПЛАНТЕ АНКЪ НЕ-
КЪНОСКЪТЕ. АН ВЪРОПА СЕ ПРЕЦЪЕСК ПЪДЪ-
РІАЕ ЛА 700 ДЕ МІАІОНЕ ДЕ ЛАНЦЕ.

ДІНТРЕ ПЛАНТЕ ВНЕЛЕ СЪНТ ФОАРТЕ
ВЕНІНАТЕ, ШІ АЧЕСТЪ КРЕСК АН ЛОКЪРІ А-
СКЪНСЕ, ВМЕРОАСЕ, АН РЪІНІ. ДЕ ЧЕЛЕ ВЕНІ-
НОАСЕ СЕ ЦІН МАЇ ТОАТЕ ЧІВЕРЧІЛЕ ШІ ВЪ-
РЕЦІІ, КАРЕ СЪНТ 31 ДЕ СПЕЦІІ, ШІ ДІН
КАРЕ ДАБЪ 5—6 СЪНТ ВЪНЕ ДЕ МЪНКАТ.
АЧЕСТЪ ВНЕЛЕ КРЕСК ПЕ КОПАЧІ, АЛТЕЛЕ АН
ГЪНОДЕ, ШІ СЪНТ КЪ АТЪТА МАЇ ПРИМЕЖДІО-
СЕ, КЪ КЪТ ТОТ АН АЧЕА ЛОК ШІ ВЪНЕ ШІ
ВЕНІНАТЕ КРЕСК. БА ШІ ЧЕЛЕ ВЪНЕ ДЕ МЪН-
КАРЕ ДЪКЪ СЕ АНВЕКЕСК, САЇ МАЇ МЪЛАТ
МЪНКАТЕ КЪШЪНЪ СІМТОМЕ ДЕ ОТРЕВІРЕ.

АНТРЕВЪІНЦАРЪ ПЛАНТЕЛОР АН ВКО-
НОМІЕ. ТЕХНОЛОЦІЕ, ІАРЪ МАЇ ВЪРТОС АН
МЕДІЧІНЪ СТЕ МАРЕ, ШІ ФОЛОСІТОАРЕ. ЧЕЛ
МАЇ МАРЕ ФОЛОС А ПЛАНТЕЛОР СТЕ, КЗЧІ
АЖСЕЛЕ СЪГ ПРІН ФРЪНЪЛЕ САЛЕ АЕРЪА ОА-
МЕНІЛОР ШІ А АЛТОР ВІЕТЪЦІ СТРІКЪТОРІ, ШІ
РЕСЪФЛЪ АЛТЪА МАЇ ВЪРТОС КЪНД СТРЕАЪЧЕ
СОАРЕЛЕ ПЕНТЪРЪ ОАМЕНІ ФОАРТЕ ПРІІТОРІЪ.

Др. Васіч.

РЪГАРЕ

КЪТЪРЪ

ПЪБЛИКЪА РОМЪНЪСЪК

ПЕНТЪРЪ

БІБЛІОДЕКА ІНСТІТУТЪЛАЇ КЛЕРІКАА ДІН АРАД.

АНСЪФЛЕЦІІ ФІІНД НОЇ ДІН ЖОС СЪБ-
СКРІШІІ ДЕ АЧЪ, КА ШІ АНСЪШРАЗЪЛЕ СТЪРЪ-
ЛЪЧІТЪЛАЇ СОАРЕ АЪМІНАТЪ АНВЕІНЦЕРЕ „КЪ
ЧЕ СЪНТ СЪРЪГІТОАРЕЛОР АЛБІНІ ФЛОРИЛЕ,
ПЕНТЪРЪ ДЕ А ПЪТЕ СТЪРНЦЕ МІЕРЕ, СПРЕ
АНДЪАЧІРЪ, ШІ АЪМІНАРЪ АЛТОР ВІЕЦІТОАРЕ;
ТОКМА АЧЕА СЪНТ КЪРЦІЛЕ ЗЪЛОАСЕІ ТЪНЕ-
РІМІ РОМЪНЕ, ПЕНТЪРЪ ДЕ АШІ ПЪТЕА АГОНІ-
СІ ШІЕШІ ЦІІНЦЕ СПРЕ АНДЪАЧІРЪ ШІ АЪ-
МІНАРЪ СА. ШІ КЪ, ПРЕКЪМ АЧЕЛОРА ЛІ
КЪ НЕПЪТІНЦЪ ФЪРЪ ДЕ ФЛОРІ А АДЪЧЕ МІЕ-
РЕ ШІ ЧЪРЪ; АША АЧЕСТЕІА ФЪРЪ ДЕ КЪРЦІ
І КЪНЕПЪТІНЦЪ АШІ КЪЦІГА ЦІІНЦЪ ШІ
КЪАТЪРЪ,“ НІМІКА НЪ НЪМ АНДОІТ АНЕ
АНГРІЖІ, БА АНЕ ШІ АПЪКА ДЕ АНТЕМЕРЪ
ВНЕІ БІБЛІОДЕЧІ ПЕНТЪРЪ ЗЪЛОАСА ТЪНЕРІМЕ А
ІНСТІТУТЪЛАЇ АЧЕСТЪІА, КАРЪ, ПРЕКЪМ АЛБІ-
НІЛОР О ГЪДІНЪ ДЕ ФЛОРІ, ІВІТЕІ НОАТРЕ
ТЪНЕРІМІ СЪІ ПОЛЪТЪ ФІ СПРЕ ФОЛОС.

БІБЛІОДЕЧІІ АЧЕСТЕІА ІСАЇ ПЪС ТЕМЕІЪА
АН 26. ФЕВРЪАРИЕ А. К. *) ШІ СЪ АФЛЪ ПЪ-
НЪ АЖМА АН ТЪНЕСА НЪМАЇ 29. ДЕ АЪРА-
БЕ (ДІНТЪРЪ КАРЕ 4. СЪНТ АЪРЪІТЕ ДЕ СТЪРІ-
НІ А КЪРОРА ЧІНСТІТЕ НЪМЕ ЛА ВРЕМЪ СА
СЕ ВОР ФАЧЕ КЪНОСКЪТЕ ДЕНПРЕВЪНЪ КЪ А
АЧЕЛОРЪ, КАРІІ ДЕАКЪМ АННАІНТЕ ВОР ЖЪРТ-
ФІ ЧЕВА СПРЕ АЧЕСТ СЪФЪРШІТ), ІАРЪ ЧЕЛЕ-
ЛАЛТЕ ДЕ ШІ АВЕМ СТЪРНЕСЪ ПРОПЪНЕРЕ, ШІ
АЪМ А ДЪБЪ ФЪГЪДЪІНЦЪ, КЪ НОЇ ДІН АН

*) Rev. Gazeta de transilvania No. 13.
анЪА 1840. ф. 51.

АН АН БІБЛІОДІКА АЧІСТА А О АНБОУЦИ
 НІЧІ ДЕКЪМ НЪ НЕ ВОМ ПЪРЪСІ, АНБІНШІ
 ФІІНД ДІН АСТЪА ДІН ІСКЪСІНЦА ДЕ АКЪМА,
 КЪТЪ СКЪДЕРЕ ТРЪКЪЕ СЪ ПЪТІМЪСКЪ АН МЕР-
 ПЕРЪ КЪ ЦІІНЦЕЛЕ АНАІНТЕ, ПРЕКЪМ ТЪНЪ-
 РІМЪ АША ШІ АНВЪЦЪТОРІІ ЄІ, КЪНД АН ТОТ
 ІНСТІТЪТЪА НІЧІ О КАРТЕ ДІН КАРЪ САР ПЪ-
 ТЕА ЧІНЕВА АЖЪТОРА НЪ СЪ АФЪЗ; АНЪЗ НЕ
 ФІІНД ПЪТЕРІЛЕ НОВАСТРЕ ДЕ АЖЪНС СПРЕ КЪ-
 ЦІГАРЪ ТОТ ФЕЛІДЪЛІ ДЕ АЪКТОРІ. АНДРЪЗ-
 НІМ КЪ ТОАТЪ КЪВІНЦА А АНТІНДЕ ШМІЛІТА
 НОВАСТРЪ РЪГАРЕ КЪТРЪ ТОТ ПЪБЛІКЪА РО-
 МЪНЕСКЪ, ШІ ДЪ ОЩЕ ЯРЕ ТОЦІ, ІАРЪ ДЕ
 ОСЪВІ ПРЕ ФІЕШЕ КАРЕЛЕ ІЪКІТОРІЪ ДЕ АЪМІ-

НАРЪ ШІ КЪАТЪРА ДЪАЧЕІ САЛЕ ГІНТЕ РЪМЪНЕ
 АЛ ПРОВОКА: КА ОРІ ЧЕ ФЕЛІЪ ДЕ КАРТЕ АІ
 ВА ФІ КЪ ПЪТІНЦЪ СПРЕ САМА БІБЛІОДІЧІІ
 ІНСТІТЪТЪСЪІ НОСТРЪ А ДА, САЪ СПРЕ КЪМ-
 ПЪРАРЪ ШНОР НЕ АНКЪНЦІЪРАТ ДЕ ЛІНЪ
 КЪРЦІ РЪМЪНЕШІ АН БАНІ АЖЪТОРІЪ А НЕ
 АНТІНДЕ ШІ А НЕ ТРІМІТЕ СЪ БІНЕ ВОІАСЪЗ,
 КА БАРЕМЪРЪМЪТОРІІ НОСТРІІ АНТЪРЪ КЪАТЪРЪ
 МАІ МЪАТ СПОРІЪ СЪ ПОАТЪ ФАЧЕ.

АН ЯРАД АН 29. МАРТІЕ 1840.

НАТРІКІЕ ПОПЕСЪА,

ШІ

ГЕНАДІЕ ПОПЕСЪА

ПРОФЕСОРІІ ФІЛОЛОГІЕІ.

Saul *)

Actul II.

Scena I.

САША, ЯЕНЕР.

САША.

ФРЪМОАЪЗ ДІМІНЪЦЪ! АН МАНТЪ СЪНЦЕРОАЪЗ
 НЪ ЄСЕ СОАРЕЛІ АСТЪЗІ; СЕНІН, МЪРЕЦ ПЪШАШЕ;
 О ЗІ ФЕРІЧЕ 'МІ ПАРЕ КЪ 'МІ ПРЕВЕТЕЩЕ ЄА. —
 О АНІ АІ ТІНЕРЕЦІІ! АХ! ШНАЕ СЪНТЕЦІ ВОІ?
 САША НЪ, НІЧІ ОДАТЪ НЪ РЪДІКА ПІЧОРЪА
 ДЪПЪЗ ТАПЕЦІ ЛА АРМЕ, ФЪРЪ АНКЪРЕДІНЦАРЕ
 КЪ СЪРА СЪ ВА'НТОАРЧЕ ДЕ ПЛІН АНВІНГЪТОР.

ЯЕНЕР.

Ш' АКЪМ ДЕ ЧЕ, 'МЪПЪРАТЪ, АН СІНЕ НЪ ТЪ'НКРЕЗІ?
 НЪ ЄЩІ ТОТ ТЪ АЧЕЛА, КАРЕ ПЪЦІН 'НАІНТЕ
 АІ АМ ПІЛАТ АКЪМА ТРЪФІА ФІЛІСТАНЪ?
 МЪ КРЕДЕ, 'Н АЪПТА АСТА КЪ КЪТ МАІ ГРЕЪ ПЪШІЦІ,
 АТЪТ МАІНААТЪ, 'НТРЪГЪ ВА ФІ ІСЪЖНДА ТА.

САША.

В! ЯЕНЕР, ЯЕНЕР! МЪАТЪ ДЕ ОСІКІРЕ ЄСТЕ

*) МЪРЪЦАА АЧАСТЪ ТРАГЕДІА А ІТАЛІАНЪАВІ ЯАФІЕРІ, Є ТРАДЪСЪ ДІ АНЪА К. АРІСТІА АН
 РОМЪНІЩЕ. РОМЪНІМЕІ ДІН ТРАНСІЛВАНІА ШІ БЪНАТ НЪІ ПОАТЕ ФІ КЪНОКЪТЪ. ІАТЪ КЪТ
 ЄШІСЕ АН ГАЗЕТА ТЕАТЪРЪ АЪІ, ПЪБЛІКЪМ ШІ НОІ-

Я пріві оменірѣ кѣ окіѣл тінеруці,
 Де кѣт кѣ окіѣл рече де вѣрѣтѣ вешѣжїт!
 Вѣнд, цапѣн, нодоросѣл, грозаѣл тороїпан,
 Чѣ авіа 'л рѣдік акѣма, лл рѣпѣзѣм ротїнаѣ'л,
 Шї єѣ атѣнчѣ лѣне нѣ мѣ 'ндоїам лн лѣптѣ . . .
 Дар єѣ н'ам перѣѣт нѣмаї амѣ жѣнїце . . . ах!
 Д'ар маї фї фост кѣ мїне не вїрѣтѣл вѣац
 Ял чѣлѣ Прѣ-пѣтернїк! . . саѣ д'ар фї фост кѣ мїне
 акѣма мѣкар Давїд, вїтѣзѣл мѣѣ ачѣла! . .

АБНЕР.

Дар чѣ? ної фѣрѣ Давїд нѣ вом маї вїрѣї?
 Д'аш фї крѣзѣт ачѣста, єѣ н'аш маї амѣмнѣ,
 Нѣ, н'аш маї траѣе фѣрѣл, де кѣт спрѣ д'л лнфїлѣ
 лн пѣптѣл мѣѣ. Чѣ! Давїд! єл сїнгѣра прїчїнѣ
 Шї чѣ дїн тѣїѣ лл тоатѣ де кѣтѣ сѣфѣрї тѣ . . .

САѢЛ.

Маї гроазнїк їсѣор арѣ орї чѣ рѣстрїцѣ амѣ
 Чѣ врѣї? сѣ'мї асѣнѣз гроазѣ карѣ 'мї кѣспрїнде старѣ?
 Де н'аш фї фост пѣрїнтѣ, прѣкѣм сѣнт, прѣ мѣлат лнѣ
 Де фїї прѣ сѣмнї . . . акѣма, вѣ лш дорї сѣ ам
 їсѣнѣда, амѣрѣцїа, вїаца мѣ, єѣ? — Нѣ:
 Де мѣлатѣ врѣме АБНЕР, нѣпѣстїт ка де рѣпѣ
 М'аї фї вѣзѣт, нѣвалѣ, лн сѣлїце врѣшмашѣ. —
 Аша амѣ сѣкрѣїтѣ вїацѣ аш фї трѣнїїат. —
 Пѣ єѣзѣ'мї лнѣцѣтѣ, кѣцї лнї вор фї акѣма,
 Де кѣнд нѣ сѣ маї вѣде ївїре 'нѣкаї де зѣмѣет?
 Вѣнд фїї мѣї кїар лнѣшї прѣ мѣлат їѣїцї де мїне,
 Де вор сѣ мѣ мѣнѣлѣ, лл ѣрѣ мѣ порнѣск . . .
 лн вѣчї кѣ не рѣѣдарѣ, крѣд, тѣрѣѣр, нѣкѣжѣт
 Мѣ сѣпѣр лн тот чѣѣл пѣ сїнѣ'мї шї пѣ алѣѣл;
 М'апѣсѣ, мѣ старїѣѣе дорїнѣцѣ вїновѣтѣ:
 Рѣскоїѣл воїѣ лн пѣчѣ, шї пѣчѣ лн рѣскоїѣ;
 Отравѣ єѣѣ асѣнѣсѣ лн орї карѣ паѣар;
 лн орї карѣ прїѣтен лнѣжнїн ѣн протївнїк.
 Ачѣї молѣтѣчї нѣтѣзї тѣпѣцї асїрїенї
 Сѣѣт шолѣѣрїлѣ мѣлѣ сѣнт мѣрѣчїнї гїмповшї;
 Пѣцїнѣл сомн кїн'мї єстѣ, шї вїсѣрїлѣ'мї гроазѣ
 Ах! чѣ маї мѣлат? м'аї крѣде? кїар трѣннїца єѣтѣїї
 ѣ спѣїмѣ, спѣїмѣ мѣрѣ акѣма лл САѢЛ!
 Рѣзїї кѣса мѣ акѣма сѣрмѣнѣ д'л рѣмѣс

Де 'налтаї стрзлґчїре. Вїзї, везї дака кѣ мїне
 Маї есте домнѣла нострѣ! — Шї тѣ, Аґнер, тѣ Аґнѣшї,
 (Ах! бїне шїї, прѣ бїне) тѣ знеорї ал мїѣ
 Адеврѣт прїетен, фєрбїнте ажѣтор,
 Рзскоїнїк, рѣззѣм, рѣдз, шї страшнїк, дѣкз тарѣ,
 Ш'а славі'мї тї арзцї заоз; шї алте орї іар, Аґнер.
 Трґндав тѣ, ом де кѣрте, крѣд, мїнчїнос, бїклѣн,
 Врзжмаш, вѣнззтор . . .

Аґнер.

Іатз Сага, тѣ пе деплїн

Афлґндѣте лн фїре'цї, рекїамз орї че сгомот
 Шї орї че трекѣт лѣкрѣ лн мїнтѣ та акѣма
 Орї карѣ тѣрѣврѣре лн інїма та сїмцї
 Нѣ везї кѣ ісворѣще тот дїнтр'ачел сзлаш,
 Профєцїлор дїн Рама? А'цї снѣне 'нарззнѣ алѣла
 Антѣїѣ, кѣ де ла тїне 'шї атрас дѣмнезѣѣ мѣна?
 Бїклѣнѣла, лндрезнецѣла бзтрґнѣла тѣрѣврѣт,
 Амбїцїосѣла прїот, врзжмашѣла Самѣїа,
 Акрзїї єко фѣрз ѣрмашїї лѣї фзцарнїчї.
 Кѣнѣна 'мпзрѣтѣскз, че єл кредѣ сз поарте
 Прївѣ кѣ пїзмѣїре пе капѣцї стрзлґчїна;
 Кѣ дѣнѣ'авѣ нздежде сз'нчїнг' алѣїтѣ'шї пѣр;
 Кѣна іатз чѣ маї налтз обшѣскз антѣкмїре
 Воїнца Іѣдїї а рїсїпїт лн ар
 Зрѣрк са шї рѣвнѣ: шї 'ндатз, шї а алєс
 Зн лнпзрат рзскоїнїк- Іа! Іатз вїна та!
 Ял домнѣлѣї алєсѣла д'а те кїма пе тїне
 Андатз лнчїтѣсє, кѣна шї тѣ лнчѣтѣсєшї
 Я фї сѣпѣс ла дѣнѣла. Ачєк че дїн тѣїѣ
 Лн тѣрѣврѣре нѣмаї прїн гѣнѣ лцї дѣѣчѣ
 Ла ѣрмз сє'мплїнїсє прїн фаптз кѣ 'нєѣфлѣта
 лѣї Давїд кѣвѣнтѣре. Бра вїтѣз ла армї,
 Ял тѣтѣлор кап Давїд; єѣ нѣ тѣгѣдѣск.
 Дар пѣрѣрк єл слѣгз ла крѣдѣла Самѣїа,
 Маї мѣлат сѣпѣс акѣма л'алтар де кѣт ла армї
 Де брац єра рзскоїнїк, дар інїмз де прїот.
 Дєскѣркз адєврѣла дїн орї че амзїрї;
 Кѣноѣще адєврѣла; де сѣнѣе рѣдз'цї сѣнт,
 Ш'амѣ є а та славз: дар нѣ, нѣ поатє Давїд,
 Орї кѣм ка сз сї'налѣе, нздежде сз нѣ дїєз
 Де н'о стрїбї 'н пїчѣаре лѣнцїт пе Саѣла морт.

Ва ѣрма.